

Şeyxul İslam ibn Teymiyyə, Allah ona rəhmət etsin, Məcmu əl-Fətəvədə (25/290) demişdir:

“Rəcəb ayını xüsusiləşdirərək oruc tutmaq məsələsinə gəldikdə, bu barədə olan hədislərin hamısı zəif, daha doğrusu uydurmadır. Elm əhli bu hədislərin heç birinə etimad etmir. Bu hədislər əməllərin fəzilətlərinə dair rəvayət olunan zəif hədislər arasında belə yoxdur. Əksinə bunların əksəriyyəti uydurma və yalan hədislərdir.

Əl-Müsnəd və digər əsərlərdə peyğəmbərin (Ona Allahın salavatı və salamı olsun) haram aylarda: Rəcəb, Zül Qadə, Zül Hiccə və Məhərrəmdə oruc tutmağı əmr etdiyinə dair bir hədis var. Lakin bu hədis dörd haram ayın hamısında oruc tutmağa aiddir, yalnız Rəcəb ayına xas deyil.

Şeyxulİslam ibn Teymiyyə

Sual: Rəcəb ayında oruc tutmağın müəyyən fəziləti barədə bir şey varid olubmu?

Cavab:

Həmd Allaha məxsusdur.

Birinci:

Rəcəb ayı Allah təalanın barəsində: “Həqiqətən, Allah yanında ayların sayı on ikidir. (Bunu) da Allah göyləri və yeri yaratdığı gündə Kitaba yazmışdır. Bunlardan dördü haram aylardır. Doğru din budur. Odur ki, bu aylarda özünü zülm etməyin.” [ət-Tövbə 9:36] buyurduğu haram aylardan biridir.

Haram aylar bunlardır: Rəcəb, Zül-Qadə, Zül-Hiccə və Muhərrəm (Məhərrəm). Buxari (4662) və Müslim (1679) Əbu Bəkrədən (Allah ondan razı olsun) onun Peyğəmbərdən (Ona Allahın salavatı və salamı olsun) belə söylədiyini rəvayət edir: “İl on iki aydan ibarətdir. Onlardan dördü haramdır: bunlar arda-arda gələn üç ay: Zül Qadə, Zül Hiccə və Muhərrəm; Cumədə və Şaban ayının arasında olan Rəcəb Mudar ayı.”

Bu aylar aşağıdakı iki səbəbdən haram sayılır:

- Belə ki, düşmən tərəfindən başlanmadıqca bu aylarda döyüşmək qadağandır.
- Belə ki, bu aylarda Allah təalanın qoyduğu müqəddəs hədlərin çeynənməsi, həddi aşmaq digər vaxtlardan daha şiddətlidir.

Ona görə də, Allah təala bu aylarda günah işləməyi bizə qadağan edərək buyurur:

“Odur ki, bu aylarda özünü zülm etməyin” [ət-Tövbə 9:36]

Bu aylarda və digər vaxtlarda günah işləmək haram və qadağan olmasına baxmayaraq, bu aylarda bu daha şiddətli qadağa təşkil edir.

Əl-Sadi (Allah ona rəhmət etsin) (səh.373) demişdir:

“Odur ki, bu aylarda özünü zülm etməyin”, cümləsində işlənən əvəzliyin on iki ayın hamısına aid olduğu şəkildə başa düşmək olar. Allah təala bəyan edir ki, qulları üçün bu ayları vaxt ölçüsü, vaxtı təyin etmək üçün etmişdir ki, Ona ibadət etmək üçün istifadə etsinlər və Allahın nemətlərinə görə Ona şükür etsinlər və bu aylar Allahın bəndələrinin mənafeyinə xidmət edir, ona görə də, bu aylarda özünü zülm etməyin.

Cümlədə işlənən əvəzliyin eləcə də, bu dörd haram aya aid olduğu şəkildə başa düşmək olar. Ona görə də, bütün digər vaxtlarda da özünə zülm etmək qadağan edildiyi kimi, bu dörd ayda özlərinə zülm etməyi xüsusi şəkildə qadağa edir, çünki bu vaxtda zülm etmək daha şiddətli qadağa təşkil edir, çünki digər vaxtlara nisbətən bu aylarda zülm etmək daha ağırdır. Sitatın

sonu.

İkinci:

Rəcəb ayında oruc tutmağa gəldikdə bu ayı hamısı və yaxud yarısını oruc tutmağın xüsusi fəziləti olduğuna dəlalət edən heç bir səhih hədis yoxdur.

Bəzi insanların Rəcəb ayının müəyyən günlərini xüsusişdirərək oruc tutması və bunların digərlərindən daha fəzilətli olduğu barədə inanclarına gəldikdə, bunun şəriətdə heç bir əsası yoxdur.

Bununla belə haram aylarda oruc tutmağın müstəhəb olduğuna dəlalət edən Peyğəmbərdən (Ona Allahın salavatı və salamı olsun) bir rəvayət var (və Rəcəb ayı da haram aylardan biridir). Peyğəmbər (Ona Allahın salavatı və salamı olsun) demişdir: “Haram aylardan (müəyyən qədər) oruc tutun və (müəyyən hissəsini də) tərk edin.” Hədisi Əbu Davud, 2428 rəvayət etmişdir. Əlbəni “Daif Əbi Davud” əsərində hədisi zəif olaraq təsnif etmişdir.

Hətta bu hədis səhih belə olsa idi, bunun özü dəlalət edir ki, haram aylarda oruc tutmaq bəyənilir. Beləliklə, bir kəs bu səbəbdən Rəcəb ayında və eynilə digər haram aylarda olduğu kimi oruc tutursa, bu cür etməkdə bir xəta yoxdur. Lakin, Rəcəb ayını bunların içindən xüsusişdirmək doğru deyil.

İbn əl-Qeyyim, Allah ona rəhmət etsin, demişdir:

Rəcəb ayında oruc tutmaq və rəcəb ayının bəzi gecələrində namaz qılmaqdan bəhs edən hər bir hədis yalan və iftiradır. Əl-Mənar əl-Munif, səh.96

Əl-Hafiz ibn Həcər “Təbyin əl-Əcəb” (səh.11) əsərində deyir:

Rəcəb ayının fəzilətindən və ya bu ayı və ya ayın bir hissəsini oruc tutmaq və yaxud bu ayın hər hansı xüsusi bir gecəsini ibadətlə keçirmək barədə buna dəlalət edəcək heç bir səhih hədis yoxdur.

Şeyx Seyyid Sabiq, Allah ona rəhmət etsin, Fiqh əs-Sünnə əsərində (1/282) deyir:

Rəcəb ayında oruc tutmağın bu və ya digər ayda oruc tutmaqdan əlavə bir fəziləti yoxdur. Burada istisna sadəcə ondan ibarətdir ki, Rəcəb ayı haram aydır. Bu ayda oruc tutmağı xüsusiyyətinə Səhih Sünnədə dəlalət edəcək heç bir rəvayət yoxdur. Bu barədə rəvayət olunanların hamısı dəlil qismində irəli sürülməsi üçün uyğun deyil. Sitatın sonu.

Sual: Rəcəb ayında ümrə etməyin müstəhəb olduğuna dair müəyyən xüsusi fəziləti barədə bir şey varid olubmu?

Cavab: Həmd Allaha məxsusdur.

Birinci:

Bizə məlum olan qədər Rəcəb ayında ümrə etməyin müəyyən xüsusi fəzilətində bəhs edən və yaxud buna təşviq edən heç bir rəvayət yoxdur. Daha doğrusu sübuta yetirilib ki, Ramazan ayında və Həcc ayları sayılan Şəvval, Zül-Qadə və Zül-Hiccə aylarında ümrət etməyin xüsusi fəziləti var.

Peyğəmbərin (Ona Allahın salavatı və salamı olsun) Rəcəb ayında ümrət etdiyini sübuta yetirəcək heç bir rəvayət yoxdur. Əksinə Aişə (Allah ondan razı olsun) bunu rədd edərək demişdir: “Allahın Rəsulu (Ona Allahın salavatı və salamı olsun) Rəcəb ayında heç ümrə etmədi.” Buxari, 1776; Müslim, 1255

İkinci:

Bu dinə daxil edilən bəzi bidətlər, yəni ümrə etmək üçün Rəcəb ayını xüsusişdirmək, bəzi insanların etdikləridir. Çünki , heç kəs şəriətdə varid olmayıbsa müəyyən bir ibadət üçün müəyyən bir vaxtı xüsusişdirməyə haqq yoxdur.

İbn əl-Əttar, İmam Nəvəvinin, Allah ona rəhmət etsin, tələbələrindən biri deyir:

Məkkə, Allah şərəfini artırsın, camaatı barədə eşitdiklərimdən budur ki, onlar Rəcəb ayında çoxlu ümrə etməyi adət ediblər. Bu barəsində heç bir əsas olmayan bildiyim bir şeydir, əksinə hədisdə sabit olmuşdur ki, Peyğəmbər (Ona Allahın salavatı və salamı olsun) demişdir: “Ramazanda edilən ümrə Həccə bərabərdir.” Sitatın sonu.

Şeyx Muhəmməd ibn İbrahim, Allah ona rəhmət etsin, öz Fətvalarında (6/131) demişdir: “Hər hansı bir ziyarət və digər əməllər üçün Rəcəb ayının bəzi günlərini xüsusiləşdirmək məsələsinə gəldikdə, bunun üçün heç bir əsas yoxdur. İmam Əbu Şəmah özünün “Əl-Bida vəl Həvədis” adlı kitabında bildirir ki, şəriətin xüsusiləşdirmədiyi vaxtlarda ibadətləri xüsusiləşdirməyə gərək yoxdur. Belə ki, bir vaxtın digər vaxt üzərində üstünlüyü, fəziləti müəyyən ibadətlərin şəriətin üstün tutması ilə olur və ya bütün xeyirxah əməl növlərinin digər vaxtlara nisbətən müəyyən vaxtda edilməsinin daha fəzilətli olması barədə şəriətdə buyurulubsa bu istisnadır. Ona görə də, çoxlu ümrə etmək üçün Rəcəb ayını bu məqsədlə xüsusiləşdirməyi elm əhli inkar etmişdir. Sitatın sonu.

Lakin, bir kəs müəyyən fəzilətinin olduğuna inanmadan Rəcəb ayında ümrə etmək üçün gedirsə, belə ki, həmin vaxtda səfər etmək onun üçün asan isə, bu cür etməkdə bir xəta yoxdur.

Muhammad Saleh əlMunəccid